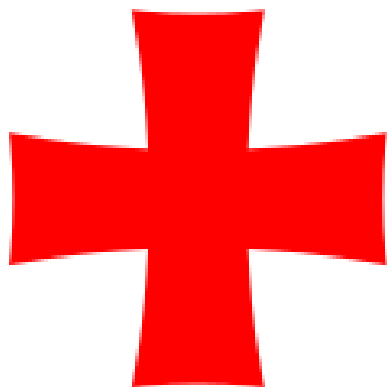

Georgien

– HBT-personer och myndighetsskydd

Om rapporten

Denna rapport är skriven i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation \(2008\)](#). Den är en opartisk presentation av tillförlitlig och relevant landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänna förhållanden eller där Lifos expert är en källa, vilket i så fall anges. För att få en så fullständig bild som möjligt bör svaret inte användas exklusivt som underlag i samband med avgörandet av ett enskilt ärende utan tillsammans med andra källor.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och Lifos har ingen avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Temarapport: Georgien – HBT-personer och myndighetsskydd

2016-12-07, version 1.0

Lifos – Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet

Omslagsbild: Wikimedia Commons, Lifos

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1. English summary / Sammanfattning	4
2. Inledning	5
3. Samhällsopinion	5
3.1. Allmänheten	5
3.2. Media	7
4. Lagstiftning och implementering	8
5. Församlingsfrihet	9
6. Transpersoner	11
7. Inställning hos myndigheter	13
7.1. Politiker	13
7.2. Den georgisk-ortodoxa kyrkan	13
7.3. Polisen	14
8. Hatbrott och myndighetsrespons	16
8.1. Hot mot organisationer	16
8.2. Överfall mot enskilda och myndighetsrespons	16
8.3. Polisens agerande	18
9. Lifos sammanfattande kommentar	19
Källförteckning	20

1. English summary / Sammanfattning

This thematic report is based on information gathered from written sources up until the 2nd of December 2016. The majority of the referenced sources have been published in 2015 and 2016. Some older reports have been used for information concerning events in 2012 onwards.

The report is the product of requests given to Lifos originating from a few asylum cases, so the scope of the report is therefore slightly narrower than a typical thematic report. The report focuses on the situation of LGBT persons, with focus on public opinion, freedom of assembly, attitude of authorities and response of law enforcement to criminal charges made by or concerning LGBT persons.

Public opinion in Georgia is pronouncedly negative towards LGBT persons, and hate speech can occur in the media, from the Georgian Orthodox Church, and from politicians. When new laws concerning LGBT issues are under discussion, debates in the media usually erupt. The same typically happens every year in May, during annual anti-homophobia manifestations. It is striking how the LGBT marches and rallies are some years met by thousands of counter protestors, while the LGBT activists are other years left alone. Increasing commitment from law enforcement has likely contributed, while initiatives from the Orthodox Church are seemingly influencing the level of organization amongst the counter protestors. The polarization between traditional and so-called European values in a conservative country with a strong orthodox church contributes to unwillingness among leading politicians to publicly give support to LGBT issues.

Despite this, Georgia is by sources considered the most LGBT friendly country in the region. This is in large parts due to its legislation against discrimination, that in the past few years have been amended to include sexual orientation and gender identity. However, sources agree that implementation is lacking in both the anti-discrimination law and the amendment to article 53 in the criminal code, according to which homo- or transphobic motive in a crime is considered an aggravating factor.

Transgendered individuals are generally considered the most vulnerable group and risks increased discrimination in cases where outer appearance and the gender marker in identity documents do not match. Several physical procedures are necessary in order to change legal gender and the laws regulating this are according to critics not clear and contain flaws that lead to discrimination.

In general LGBT persons often do not file complaints with the police, which mean that there are only a few cases on which to determine police response to criminal charges. There are indications that police response has improved somewhat in the last few years, at the same time as no encompassing

approach to come to grips with the problems in law enforcement has been made. Currently most sources regard police response to charges made by LGBT persons as inadequate. Judging from law enforcement response in the past few years, more efforts have been made to protect freedoms of assembly and association. At the same time, possible hate crimes are not investigated as such which affects both criminal sentences and statistics.

2. Inledning

Denna rapport bygger på skriftliga källor inhämtade fram till den 2 december 2016. Majoriteten av de använda källorna är publicerade under 2015 och 2016, men viss äldre rapportering har använts för information kring händelseutvecklingen 2012 och framåt.

Rapporten har föranletts av frågor ställda till Lifos i ett enskilt ärende och har av den anledningen något snävare avgränsning. I rapporten fokuseras på situationen för HBT-personer, med inriktning på samhällsopinionen, församlingsfriheten, myndigheters syn samt myndighetsrespons vid brottsanmälan.

3. Samhällsopinion

3.1. Allmänheten

Enligt en undersökning publicerad 2016 av Women's Initiatives Supporting Group (WISG),¹ som baseras på både kvantitativa undersökningar och kvalitativa djupintervjuer, dominerar negativa attityder mot HBT-personer i Georgien. Undersökningen visade även på att negativa åsikter om transpersoner var mer förekommande bland de män än bland de kvinnor som deltog i undersökningen, och att män som bryter mot könsnormer framkallade de starkast negativa reaktionerna. WISG noterar att, "[t]he difference among the sexes is particularly striking against the subscale measuring willingness to engage in aggressive behaviour" och konstaterar att "homophobia, biphobia and transphobia have common predictors, although, the level of their impact differs by target group." Andra slutsatser som dras är att förutom kön så kan faktorer som landsbygd-stad och ålder påverka, då homo-, bi- och transfobiska attityder är lägst i Tbilisi och äldre uttrycker mer negativ attityd än de yngre.² En representant för HBT-

¹ En feministisk georgisk organisation som arbetar med HBT-frågor, med särskilt fokus på lesbiska, bisexuella kvinnor och transpersoner.

² Women's Initiatives Supporting Group (WISG), *FROM PREJUDICE TO EQUALITY Study of Societal Attitudes, Knowledge and Information Regarding the LGBT Community and Their Rights*, 2016, http://women.ge/data/WISG%20HomoBiTransPhobia%20Study_for%20web.pdf, s. 274-5

organisationen Identoba uppger i ett möte med Lifos 2013 att det är vanligare att personer döljer sin sexuella läggning i regionerna. Det blir mer synliggjort i Tbilisi, vilket också gör att antalet attacker är högre i huvudstaden. Det finns dock en tendens bland HBT-personer att flytta till Tbilisi.³

I en annan artikel uppger WISG att andra opinionsmätningar påvisar att mer än 90 % av georgier anser att homosexualitet är oacceptabelt. HBT-personer upplever enligt WISG att fientligheten ökat de senaste åren, vilket de förklarar med att vare sig skolor eller media förmedlar tillräcklig eller neutral information om kön och sexualitet, samtidigt som politiska aktörer piskar upp stämningen med hatpropaganda mot inte bara HBT-personer utan även mot etniska och religiösa minoriteter.⁴ Undersökningar från 2014, 2013 och 2011 visar på snarlika resultat.⁵ Representanten från Identoba konstaterar att majoriteten av personer dock motsätter sig användningen av våld.⁶ Enligt US Department of State (US DOS), som hänvisar till uppgifter från ej namngivna NGO:s, döljer de flesta HBT-personer sin sexuella läggning för att undvika trakasserier och få organisationer arbetar öppet med dessa frågor på grund av det påtagliga sociala stigma.⁷

Den georgisk-ortodoxa kyrkan, som kraftigt fördömer homosexualitet, har stort inflytande över utbildningssektorn.⁸ Enligt WISG bidrar detta till den mobbning, trakasserier och utstötthet många HBT-personer upplever i skolor och universitet.⁹ Det finns inga program för att öka toleransen för HBT-frågor i utbildningsinstitutionerna och det diskuteras inte under lektionstid. Council of Europe - European Commission against Racism and Intolerance (CoE-ECRI) bedömer att detta gör eleverna sårbara för den homofobiska diskursen som är framträdande i det georgiska samhället.¹⁰ Det

³ Företrädare för Identoba, 2013

⁴ No-Yolo, *God Knows I Want to Break Free: LGBT Activism in Georgia*, 2015-10-16, <http://www.no-yolo.com/lgbt-georgia/>

⁵ Huffington Post, *Georgia Is on the Wrong Side of History*, 2016-05-17, http://www.huffingtonpost.co.uk/levan-asatiani/idahot-lgbt-rights-georgia_b_10004648.html; Caucasus Research Resource Centers, *Attitudes towards Homosexuality in the South Caucasus*, 2013-07-24, <http://crrc-caucasus.blogspot.se/2013/07/attitudes-towards-homosexuality-in.html>; The Economist, *Eastern partners*, 2015-05-20, <http://www.economist.com/news/europe/21651689-attitudes-homosexuality-become-staging-ground-countrys-choice-between-west-and>

⁶ Företrädare för Identoba, 2013

⁷ US Department of State (US DOS), *Country Report on Human Rights Practices 2015 - Georgia*, 2016-04-15, <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=37165>, s. 45

⁸ BBC, *Georgia: Orthodoxy in the classroom*, 2015-05-07, <http://www.bbc.com/news/world-europe-32595514>

⁹ WISG, 2016, s. 273

¹⁰ Council of Europe - European Commission against Racism and Intolerance (CoE-ECRI), *ECRI Report on Georgia (fifth monitoring cycle) Adopted on 8 December 2015; Published on 1 March 2016 [CRI(2016)2]*, 2016-03-01, http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1456907219_geo-cbc-v-2016-002-eng.pdf, s. 29

är också vanligt att personer förlorar sitt arbete om den sexuella läggningen blir känd.¹¹

WISG konstaterar också att den artificiella motsättningen mellan europeiska och traditionella värderingar har ökat, och att det finns röster i samhället som kopplar samman homosexualitet med pedofili, vilket ytterligare spär på aggressionerna mot HBT-personer.¹²

Detta till trots så har Georgien de senaste åren stigit i International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Associations (ILGA) årliga ranking och placerar sig högst bland länderna i Kaukasusområdet. Förändrad lagstiftning är vad som främst bidragit till höjningen.¹³

3.2. Media

Med hänvisning till uppgifter från den icke-statliga organisationen Media Development Foundation uppger US DOS att flera fall av hets som uppmanar till våld mot hbt-minoriteter förekom under perioden februari 2014-februari 2015.¹⁴ Den georgiske Ombudsmannen har uppmärksammat tv-program som sändes 2016, där öppet homofoba attityder förmedlades av en person som sedan fick anställning av tv-bolaget.¹⁵ En representant från WISG konstaterar i en intervju att de huvudsakliga mediekanalerna är statskontrollerade tv-kanaler, som saknar anti-diskrimineringspolicys vilket gör att det är upp till den enskilde journalisten eller producenten vad som kan sändas. Samma kanal kan därför sända program med vitt skilda agendor. Enligt WISG är det möjligt, och i många fall verkningsbart, att skriva en reprimand. I dag är de flesta journalister, enligt företrädaren, försiktiga med att själva uttrycka sig homofobiskt men att de fortfarande bjuder in homofober till program utan att ställa kritiska frågor.¹⁶ Identobas företrädare konstaterar att tryckt media är värre än tv och när hbt-aktivister intervjuas "balanseras" deras uttalanden av uttalanden från homofober. Exempelvis återgavs i en artikel publicerad innan 17 maj 2013 den helt orimliga uppgiften att 11 000 nakna ukrainska homosexuella skulle komma till Tbilisi för att demonstrera. Social media kan i viss mån, i företrädarens tycke, vara HBT-vänlig.¹⁷

¹¹ Företrädare för Identoba, 2013

¹² Utblick, *Fighting For LGBT Rights In Georgia*, 2016-02-01, <http://www.utblick.org/2016/02/01/fighting-for-lgbt-rights-in-georgia/>

¹³ Agenda.ge, *Georgia: Most accepting of gay community in Caucasus region*, 2015-05-12, <http://agenda.ge/news/35057/eng>; International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *ILGA-Europe Rainbow Map*, maj 2016, http://www.ilga-europe.org/sites/default/files/Attachments/side_b-rainbow_europe_index_may_2016_small.pdf

¹⁴ US DOS, 2016-04-15, s. 43

¹⁵ Public Defender of Georgia, *Statement on Homophobic TV Story on GDS TV*, 2016-04-28, <http://www.ombudsman.ge/en/news/statement-on-homophobic-tv-story-on-gds-tv.page>

¹⁶ Utblick, 2016-02-01

¹⁷ Företrädare för Identoba, 2013

4. Lagstiftning och implementering

Homosexualitet avkriminaliserades i Georgien år 2000 och lagar mot diskriminering har antagits och har stöd i både konstitutionen. 7 maj 2014 antogs ”Lagen för eliminering av all form av diskriminering”, som uttryckligen nämner sexuell läggning, könsidentitet och –uttryck. 2012 lades sexuell läggning och könsidentitet till i strafflagen som försvårande omständighet vid begångna brott. Arbetslagstiftningen förbjuder diskriminering på grund av kön eller sexuell läggning, men inte könsidentitet. Hälsolagstiftningen förbjuder diskriminering på grund av sexuell läggning och patientlagen förbjuder all sorts diskriminering.¹⁸ En ytterligare reglering som ger skydd för HBT-personer är den nationella strategin och handlingsplanen för mänskliga rättigheter, som antogs 2014.¹⁹ Inga effektiva åtgärder har dock implementerats ännu.²⁰

MR-organisationer och oppositionspartiet UNM kritiserade antidiskrimineringslagen som urvattnad, då den inte innehåller effektiva implementeringsmekanismer, inklusive finansiella straff för förövare. Enligt antidiskrimineringslagen är Ombudsmannen ansvarig för att överse antidiskrimineringsåtgärder. Anmälningar ska göras hos Ombudsmannen, som även har rätt att undersöka fall utan att vänta på en formell anmälan. Medling är första åtgärden, sedan en rekommendation, och slutligen kan fallet bli ett domstolsärende om ingenting händer. Kritiker anser att lagen är ineffektiv då förövarna i de flesta fall kan komma undan utan att bli ålagda att betala böter.²¹ Även CoE-ECRI har kritiserat implementeringen av lagen ”In spite of some legislative improvements for the protection of LGBT persons against discrimination, their enforcement mechanisms remain inadequate”.²² Rapportering som bygger på senare uppgifter bekräftar att antidiskrimineringslagstiftningen fortfarande inte innehåller effektiva implementeringsmekanismer.²³

Även tillägget till strafflagens artikel 53, att brott motiverade av offrets sexuella läggning eller könsidentitet kan få skärpt straff, är oklart hur effektivt det är. Statistik saknas kring den typen av brott, men studier visar att lagen mot hatbrott inte är effektiv och aldrig har använts, inte ens efter våldsamheterna under marschen på International Day Against Homophobia, Transphobia and Biphobia (IDAHOT) 2013.²⁴ Ombudsmannen Ucha Nanuashvili har konstaterat att i de flesta fall beaktas inte hatmotivet i brottundersökningar, eller så är det oklart vilka åtgärder som görs för att

¹⁸ WISG, 2016, s. 165-166

¹⁹ No-Yolo, 2015-10-16

²⁰ CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 29

²¹ Civil Georgia, *Anti-Discrimination Bill Adopted*, 2014-05-02, <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27192>

²² CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 30

²³ Utblick, 2016-02-01

²⁴ WISG, 2016, s. 166

identifiera sådana motiv.²⁵ Efter ett uppmärksammat fall 2014 då en man mördade en transkvinna och tände eld på hennes lägenhet frikändes förövaren för överlagt mord och dömdes istället till fyra års fängelse för våld och fastighetsskador.²⁶

Våren 2016 föreslog det styrande partiet Georgia Dream en konstitutionell förändring som skulle definiera äktenskap som en union mellan en man och en kvinna. Den georgiska civilrätten definierar dock redan äktenskap som en frivillig union mellan man och kvinna. Aktivister från HBT-organisationen Identoba kritiserade förslaget som en populistisk manöver som instrumentaliserar HBT-frågor för att vinna stöd inför valet, då ingen georgisk HBT-organisation någonsin tagit upp äktenskapsfrågan till diskussion. Oppositionspolitiker inom UNM betraktade lagförslaget som ett sätt att legitimisera falsk rysk propaganda om att EU vill tvinga Georgien att legitimisera samkönade äktenskap.²⁷

5. Församlingsfrihet

Den 17 maj 2012, innan en manifestation skulle hållas på International Day against Homophobia and Transphobia (IDAHOT), skickades hot till Identoba, en av organisatörerna, och organisationen var även tvungen att överge sina lokaler på grund av hot från grannar. Grupper på Facebook bildades, som diskuterade bästa sättet att döda homosexuella. Under samlingen, som var den första av sitt slag i Georgien, störde ortodoxa motdemonstranter våldsamt, vilket ledde till en polisintervention där både HBT-aktivister och motdemonstranter arresterades. Åtminstone två personer skadades allvarligt. Dagen efter demonstrerade HBT-aktivister utanför parlamentsbygganden i protest mot våldet dagen innan. Trots fientliga reaktioner från förbipasserande avlöpte det hela utan större incidenter.²⁸

2013 förhindrade en våldsam mobb på flera tusen personer, ledd av ortodoxa präster, manifestationen i maj. Flera hundra poliser fanns på plats för att skilja HBT-aktivisterna åt från motdemonstranterna, men motdemonstrationerna tog sig igenom polisavspärrningarna och kastade sten och ropade okvädesord mot alla de uppfattade som deltagare i HBT-demonstrationen. Polisen evakuerade 30 aktivister i en buss, men massan krossade bussens rutor och hotade aktivisterna. Totalt skadades 28 personer,

²⁵ Eurasia Review, *Georgia: Government Called To Tackle Hate Crimes After Transgender Woman Stabbed In Tbilisi*, 2016-10-17, <http://www.eurasiareview.com/17102016-georgia-government-called-to-tackle-hate-crimes-after-transgender-woman-stabbed-in-tbilisi/>

²⁶ Human Rights Watch (HRW), *World Report 2016 - Georgia*, 2016-01-27, <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=36654>, s. 2

²⁷ Civil Georgia, *MPs Launch Proceedings for Setting Constitutional Bar to Same-Sex Marriage*, 2016-03-18, <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=29049>

²⁸ ILGA, *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People - 2013 : Georgia*, 2013, <http://www.refworld.org/docid/5195f11916.html>, s. 103-104; CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 20

inklusive en journalist och poliser.²⁹ WISG och Identoba rapporterade om ett ökat antal attacker på aktivister under de efterföljande dagarna.³⁰

2014 kungjorde den georgisk-ortodoxa kyrkans patriark att den traditionella familjen skulle firas 17 maj, samtidigt som HBT-aktivister inte höll en manifestation det året då polismyndigheten uppgett att de inte kunde skydda deltagarna.³¹

2015 tillkännagav Identoba att de inte skulle hålla en IDAHOT-demonstration den 17 maj eftersom deltagarnas säkerhet inte kunde garanteras. Istället kontrollerades deltagarna i förväg och samlades på en hemlig tid och plats, omgivna av ett stort polisuppbåd. Inga oroligheter rapporterades. I ett separat event demonstrerade den feministiska organisationen WISG på samma ställe där IDAHOT-deltagarna attackerades 2013. Organisationen LGBT Georgia demonstrerade utanför Justitieministeriet och ordande även en onlinekampanj för att fira 17 maj. Inga incidenter rapporterades. Vissa NGO:s rapporterade ett positivt engagemang från Inrikesministeriet inför koordineringen av säkerheten för de olika manifestationerna.³² Resultatet sågs som en stor förbättring från tidigare år, även om vissa aktivister noterade att församlingsfriheten begränsades på grund av säkerhetsåtgärderna.³³

I november 2015 firades en ny nationell dag till minne för transpersoner, exakt ett år efter ett uppmärksammat mord på en transkvinnas. Manifestationen hölls framför House of Justice i Tbilisi. Säkerhetspersonal från byggnaden försökte störa samlingen men efter att en polispatrull anlänt till platsen kunde manifestationen fortgå utan avbrott.³⁴

2016 meddelade aktivister än en gång att då polisen inte kunde garantera deltagarnas säkerhet kunde ingen marsch hållas den 17 maj.³⁵ I november

²⁹ ILGA, *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People in Europe 2014*, 2014, http://www.ilga-europe.org/sites/default/files/Attachments/annual_review_2014_web_version.pdf, s. 76

³⁰ WISG, *Discrimination and Hate Crime Against LGBT Persons*, 2015, http://women.ge/data/docs/publications/WISG_discrimination_and_hate_crime_against_lgbt_persons_KA_EN_2015.pdf, s. 129

³¹ The Economist, 2015-05-20; ILGA, *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People in Europe 2015*, 2015, http://www.ilga-europe.org/sites/default/files/Attachments/01_full_annual_review_updated.pdf, s. 76-77

³² ILGA, *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People in Europe 2016*, 2016-05-10, http://www.ilga-europe.org/sites/default/files/Attachments/annual_review_2016-for_web.pdf, s. 76; The Economist, 2015-05-20

³³ US DOS, 2016-04-15, s. 25

³⁴ Democracy & Freedom Watch (DFW), *Day of remembrance for transgender people observed in Tbilisi*, 2015-11-11, <http://dfwatch.net/day-of-remembrance-for-transgender-people-observed-in-tbilisi-38921>

³⁵ Radio Free Europe/Radio Liberty, *LGBT Activists In Georgia Face Court Date*, 2016-05-17, http://www.ecoi.net/local_link/324300/450340_en.html; Public Defender of Georgia, *Statement of Public Defender on International Day Against Homophobia and Transphobia*,

2016 hölls två små manifestationer, en i Tbilisi och en i Kutaisi, för att minnas transpersoner som mördats på grund av transfobi. Inga attacker eller oroligheter i samband med samlingarna rapporterades.³⁶

Överlag anser en representant från LGBT Georgia att samhället gått framåt gällande HBT-frågor sedan 90-talet, men att situationen försämrats sedan 2010, och att situationen kompliceras ytterligare varje maj. Organisationen brukar vanligtvis ge HBT-personer rådet att undvika att vara ute på gatorna i maj om de inte har viktiga anledningar.³⁷ Även ECRI uppger i en rapport att hets och hatbrott³⁸ mot HBT-personer är ett utbrett problem i Georgien och att attackerna är mest frekventa i samband med IDAHOT-manifestationer.³⁹

6. Transpersoner

Enligt WISG:s undersökningar utsätts transpersoner, på grund av sin mer synliga identitet, för mer diskriminering än andra grupper. 9 av 14 intervjuade hade utsatts för fysiskt våld på grund av sin könsidentitet. Alla intervjuade hade utsatts för psykiskt våld.⁴⁰ I en artikel publicerad i oktober 2016, gällande en dödlig attack på en transkvinna, uppgav WISG att de dokumenterat 20 attacker mot transpersoner under 2016. Liksom är problemet med brott mot homo- och bisexuella så betraktas sällan brott mot transpersoner som hatbrott under polisutredningarna.⁴¹ En uppmärksam attack skedde i november 2014, när en transkvinna dödades. Hon knivhöggs flera gånger och förövaren tände sedan eld på lägenheten. Trots att en annan transkvinna vittnade om att även hon attackerats av samme man tidigare samma dag så utreddes inte brottet som ett hatbrott.⁴² Ytterligare en transkvinna mördades i oktober 2016; den misstänkte är i nuläget arresterad.⁴³

2016-05-17, <http://www.ombudsman.ge/en/news/statement-of-public-defender-on-international-day-against-homophobia-and-transphobia.page>

³⁶ DFW, *Transgender Day of Remembrance observed in two cities in Georgia*, 2016-11-21, <http://dfwatch.net/transgender-day-of-remembrance-observed-in-two-cities-in-georgia-46613>

³⁷ Human Rights Center (HRIDC), *Socialization Problems in LGBT Community*, 2015-05-14, <http://humanrights.ge/index.php?a=main&pid=18265&lang=eng>

³⁸ Notera att hatbrott här används som samlingsnamn för att indikera ett brotts natur. Georgisk lag definierar inte hatbrott och det är inte heller kriminaliserat. Sedan 2012 är ett brott orsakat av intolerans mot sexuell läggning eller könsidentitet en försvårande omständighet under införandet av sanktioner (WISG, 2015, s. 117).

³⁹ CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 9

⁴⁰ No-Yolo, 2015-10-16

⁴¹ Civil Georgia, *Govt Called to Tackle Hate Crimes After Transgender Woman Stabbed in Tbilisi*, 2016-10-16, <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=29543>

⁴² ILGA, 2015, s. 76-77

⁴³ DFW, *Transgender Zizi dies in hospital after brutal attack*, 2016-11-24, <http://dfwatch.net/transgender-zizi-dies-in-hospital-after-brutal-attack-46653>

Att transpersoner är den mest utsatta HBT-gruppen bekräftas av NGO:n Identoba, som även uppger att det är vanligt att unga transpersoner blir utslängda av sina familjer, innan avslutad utbildning och utan resurser.⁴⁴

För att få nya identitetshandlingar krävs sterilisering, hormonbehandling och påbörjad könskorrigering kirurgi. Om en person genomför full könskorrigering kirurgi får denne ändra kön i identitetshandlingarna.⁴⁵ Detta är enligt WISG problematiskt, dels då inte alla transpersoner vill genomgå kirurgin och dels då proceduren inte täcks av några försäkringar och är dyr att genomföra. Samtidigt har många transpersoner svårt att få jobb då deras yttre inte stämmer överens med identitetshandlingarnas könsmarkör.⁴⁶ Transitionsprocessen tar minst ett och ett halvt år och ofta längre, under tiden som det gamla könet indikeras på identitetshandlingar.⁴⁷ Medicinska procedurer som hormonterapi regleras inte heller av lagstiftning,⁴⁸ och inga kliniska riktlinjer för transitionsprocessen finns.⁴⁹ Den georgiske Ombudsmannen har i ett uttalande till FN:s råd för mänskliga rättigheter uppgett att lagstiftningen inte tillgodoser transpersoners behov och att detta i vissa fall orsakar en kränkning av deras grundläggande mänskliga rättigheter.⁵⁰ Även CoE-ECRI kritiserar kriterierna för könskorrigering kirurgi som otydliga och efterfrågar en standardisering, och påpekar också att oklarheter finns kring kraven för att byta juridiskt kön och byta olika tillhörande dokument.^{51 52}

⁴⁴ DFW, *PDO calls for gender change in documents of trans-individuals*, 2015-05-29, <http://dfwatch.net/pdo-calls-for-gender-change-in-documents-of-trans-individuals-36031>

⁴⁵ WISG, 2016, s. 169

⁴⁶ No-Yolo, 2015-10-16; HRIDC, 2015-05-14

⁴⁷ WISG, 2016, s. 169

⁴⁸ No-Yolo, 2015-10-16

⁴⁹ WISG, 2016, s. 170

⁵⁰ Public Defender of Georgia, *Written Opinion of the Public Defender of Georgia Addressed to the UN Human Rights Council*, 2015-01-28, <http://www.ombudsman.ge/en/specializirebuli-centrebi/genderuli-tanasworoba/siaxleebi-wom/written-opinion-of-the-public-defender-of-georgia-addressed-to-the-un-human-rights-council.page>

⁵¹ CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 30

⁵² WISG, 2015, s. 148:

In response to the following questions – what does the law imply under changing a sex; which documents must be submitted to amend a person's civil act record in respect of sex, name and/or surname; and which concrete civil acts could be amended in respect of sex, name and/or surname – the State Services Development Agency provided the following explanation:

“An amendment referred to in Paragraph “g” of Article 78 of the Law of Georgia “on Civil Acts” can be made based on a medical certificate issued by a medical institution, which confirms change of a sex by a person. The birth, father's identification and death act records include a column for denoting a sex. Accordingly, if a person submits the document confirming change of a sex, the civil acts registration authority will make a relevant amendment to the above-mentioned civil act records on the person, and in case of changing a name and/or surname – in all registered civil act records available on the person”.

7. Inställning hos myndigheter

7.1. Politiker

2012 vann det av den ortodoxa kyrkan stödda partiet ”Georgian Dream” parlamentsvalet.⁵³ Frivilligorganisationer har beskyllt politiker för att använda HBT-frågor för egna syften (se även under rubriken *4. Lagstiftning*), då kunskapen kring dessa frågor är låg bland allmänheten och politiker använder homofoba uttalanden för att mobilisera väljare och stå upp mot politiska opponenter. WISG konstaterar att det finns en minoritet av politiker som inte gör homofoba uttalanden. De har dock inte stor makt inom vare sig parlamentet eller regeringen, och de stödjer inte öppet HBT-grupper utan avhåller sig bara från att göra egna homofoba uttalanden. Det förekommer även att HBT-organisationer politiseras genom att kopplas samman med olika politiska partier, och även om det i realiteten inte finns någon koppling så gör det väljare mer negativa mot de partierna och mot HBT-frågor.⁵⁴ Även den georgiska presidentens rådgivareavseende religiösa och etniska minoriteter, Sophio Shamanidi, konstaterar att trots det arbete som görs av frivilligorganisationer så är homofoba tendenser fortfarande tydliga i samhället och politikernas uttalanden är en bidragande faktor.⁵⁵ The Media Development Foundation noterade otaliga homofoba uttalanden av politiker från diverse olika partier och i media under 2015.⁵⁶

Enligt ILGA:s årsrapport 2015, som sammanställer större händelser kopplade till HBT-rörelsen, så reagerade många framträdande politiker med kraftiga fördömanden på nyheten om att samkönade äktenskap federalt legaliserats i USA. En parlamentsledamot för det styrande Georgian Dream föreslog även att sexuell läggning och könsidentitet skulle tas bort från 2014 års antidiskrimineringslag. Förslaget lades sedan ned.⁵⁷ Enligt en representant för WISG har engagemanget från den georgiska regeringen varit större under 2016 att skydda deltagarna i HBT-demonstrationer. Även om säkerhetsåtgärderna var så omfattande att antalet deltagare i demonstrationerna fick begränsas så uppfattades det av många aktivister som ett positivt steg mot en konstruktiv relation med myndigheterna kring församlingsfrihet för HBT-personer.⁵⁸

7.2. Den georgisk-ortodoxa kyrkan

Enligt WISG har den georgisk-ortodoxa kyrkan stigit in i det maktvakuum som skapades efter kommunismens fall och beskriver kyrkan som en politisk aktör som på olika sätt försöker styra och uppta det offentliga rummet. Exempelvis instiftade kyrkan en familjedag att firas med parad

⁵³ BBC, 2015-05-07

⁵⁴ Utblick, 2016-02-01

⁵⁵ Eurasia Review, 2016-10-17

⁵⁶ US DOS, 2016-04-15, s. 45

⁵⁷ ILGA, 2016-05-10, s. 75-76

⁵⁸ No-Yolo, 2015-10-16

samma dag som IDAHOT varje år hålls, den 17:e maj. En stor världskongress kring traditionella kristna familjevärderingar kommer även att hållas 16-18 maj 2017.⁵⁹ Inför IDAHOT-manifestationen 2013 uttalade den georgisk-ortodoxa patriarken att manifestationen var en förolämpning mot georgiska traditioner, att homosexualitet var en sjukdom och att myndigheterna borde förbjuda demonstrationståget. Ortodoxa aktivister angav även att de skulle motdemonstrera i närheten av HBT-demonstrationen.⁶⁰

Under HBT-manifestationen 2013 gick flera tusen motdemonstranter till attack mot deltagarna. Polisen evakuerade deltagarna men misslyckades i att kontrollera attackerarna, som kastade stenar och krossade alla fönster på en minibuss fylld av HBT-aktivister. En ortodox präst och tre andra personer åtalades men frikändes på grund av brist på bevis.⁶¹ På grund av händelserna 2013 organiserades ingen HBT-demonstration 2014, men under 2015 hölls tre olika demonstrationer. Polisskyddet ansågs bra av WISG, men organisationen anser att det är anmärkningsvärt att inga motdemonstranter närvarade någon gång. WISG tolkar detta som att myndigheterna kan förhandla med kyrkan. Om de grupper som attackerade aktivisterna 2013 så anser WISG:s representant: "The conservative activist groups are not officially controlled by the Church, but there are priests from the Church who are members of those groups. So the Church has an indirect influence."⁶²

7.3. Polisen

En grundläggande brist enligt frivilligorganisationer är att polisväsendet saknar systematiska mekanismer för att effektivt undersöka eller förebygga hatbrott. Staten saknar särskilda strategier eller handlingsplaner för att förebygga hatbrott mot HBT-personer och djupgående statistik om hatbrott tas inte fram.⁶³ WISG hänvisar till officiell statistik som visar att under 2013-14 tilldelades 3992 poliser disciplinära åtgärder för att ha brutit mot polisens etiska riktlinjer. Brist på detaljer i statistiken gör det dock omöjligt att se vad påföljderna har varit för homo- eller transfobiska brott mot de etiska riktlinjerna.⁶⁴

Organisationen LGBT Georgias representant uppger i en intervju 2015 att antalet HBT-personer som uppsöker organisationen för att få hjälp varierar, från ingen till flera i veckan. De främsta problemen som framförs är övergrepp från polis, tjänstemän och vanliga medborgare. Representanten konstaterar att det är vanligt att polisen inte kvalificerar ett överfall på en

⁵⁹ Utblick, 2016-02-01

⁶⁰ ILGA, 2014, s. 76

⁶¹ HRW, 2016-01-27, s. 2; Utblick 2016-02-01

⁶² Utblick, 2016-02-01

⁶³ HRIDC, *State of Human Rights In Georgia; Annual Report, 2015*, 2016-01-01, <http://humanrights.ge/admin/editor/uploads/pdf/angarishebi/hrdc/ANNUAL%20REPORT%202016%20-ENG.pdf>, s. 34

⁶⁴ WISG, 2015, s. 120

HBT-person som hatbrott utan istället rubricerar brottet som lättare huliganism.⁶⁵ HBT-personer är motvilliga att anmäla brott och diskriminering till polisen, av rädsla att deras sexuella läggning eller könsidentitet ska bli känt av deras familjer och av rädsla för homofobiskt bemötande av polisen. Även WISG har rapporterat att HBT-personer saknar tilltro till polisen.⁶⁶

CoE-ECRI har i en rapport kritiserat de georgiska myndigheternas respons till hatbrott och bedömer det som otillräckligt. Myndigheterna anses inte ha tillräckligt utrett och åtalat hatbrott och artikel 53 i strafflagen om försvårande omständigheter används sällan, och aldrig i samband med sexuell läggning eller könsidentitet. CoE-ECRI anser inte heller att myndigheterna försvarade HBT-aktivisters församlingsfrihet mot våldsamma motdemonstranter utan myndigheterna fokuserade istället på att eskortera HBT-demonstranterna till säkerhet.⁶⁷ Europadomstolen dömde den 12 maj 2015 de georgiska myndigheterna till att betala kompensation till aktivister och organisationen Identoba för polisens misslyckande i att skydda deltagarna i IDAHOT-demonstrationen 2012. 2015 biföll delvis Tbilisis tingsrätt WISG:s mål mot Inrikesministeriet och ansåg att ministeriet misslyckats med att skydda deltagarna i 2013 års IDAHOT-demonstration.⁶⁸ Samma år friade Tbilisis tingsrätt fem personer som åtalats för att med våldsamma medel ha stört IDAHOT-demonstrationen 2013.⁶⁹

Georgiens Ombudsman har vid ett flertal tillfällen uttalat att avsaknaden av snabba, effektiva och ansvarsutkrävande polisutredningar om hatbrott fortfarande är ett problem och att ingen av de som utförde attackerna mot HBT-demonstrationen 2013 har hållits ansvariga eller straffats för hatbrott.⁷⁰ 17 maj 2016 arresterades 10 HBT-aktivister för klotter, ett administrativt brott enligt artikel 150 i den administrativa brottskoden. Enligt aktivisterna skedde arresteringen på ett ohyfsat sätt, utan att förklaring gavs och med ett homofobiskt språkbruk. Ombudsmannen säger i ett uttalande att polisen vid liknande tillslag bör hålla sig till strikta normativa ramar, och att det är oklart varför poliserna inte bar uniform och vilken enhet de tillhörde.⁷¹

Som en följd av flertalet hatbrott som inte utretts ordentligt av polis skickade Inrikesministeriet i december 2014 ut en instruktion om att effektivisera åtgärder mot hatbrott, inklusive polisens plikt att uppteckna

⁶⁵ HRIDC, 2015-05-14

⁶⁶ US DOS, 2016-04-15, s. 45

⁶⁷ CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 16

⁶⁸ US DOS, 2016-04-15, s. 46

⁶⁹ ILGA, 2016-05-10, s. 75

⁷⁰ Public Defender of Georgia, 2015-01-28; Public Defender of Georgia, *Public Defender's Report on Situation of Human Rights and Freedoms in Georgia in 2015*, 2016-04-01, <http://www.ombudsman.ge/en/news/public-defenders-report-on-situation-of-human-rights-and-freedoms-in-georgia-in-2015.page>

⁷¹ Public Defender of Georgia, *Public Defender's Statement on Arrest of LGBT Activists*, 2016-05-17, <http://www.ombudsman.ge/en/news/public-defenders-statement-on-arrest-of-lgbt-activists.page>

motivet för brottet samt samla statistik på alla hatbrott, och polisens skyldighet att följa 2014 års antidiskrimineringslagstiftning.⁷²

8. Hatbrott och myndighetsrespons

För incidenter i samband med demonstrationer, se avsnitt 5. *Församlingfrihet*.

8.1. Hot mot organisationer

Hot mot olika HBT-organisationer har förekommit under flera års tid. I januari 2015 mottog Identoba dödshot på sociala medier efter en representant kritiserat ett tal av ledaren för den georgisk-ortodoxa kyrkan som kvinnofientligt. Representantens kontaktuppgifter spreds på nätet och hot framfördes även mot hans familj. Under samma vecka stämplade en viceminister Identoba som en ”extremistisk terroristgrupp som kämpar mot kristendom.”⁷³ En nynazistisk grupp hotade att attackera Identobas kontor om de inte lade ned verksamheten. Ombudsmannen fördömde hoten och uppmanade Inrikesministeriet att skydda Identobas personal. Några dagar sedan brändes organisationens kontor ned. Sent 2015 hade ingen åtalats för branden.⁷⁴ Representanter för Identoba dödshotades även 2012 och 2013. 2013 tvingades NGO:n Women’s Fund att flytta efter grannar hotat personalen.⁷⁵

8.2. Överfall mot enskilda och myndighetsrespons

CoE-ECRI noterade att hatpropagandan mot HBT-personer blev värre under perioden det diskuterades att inkludera sexuell läggning och könsidentitet i anti-diskrimineringslagstiftningen. MDF registrerade det högsta antalet incidenter av hets mot HBT-personer under denna period, 41 incidenter under tre månader. CoE-ECRI uppger att mängden hatbrott mot HBT-personer ökat de senaste åren. Incidenter varierar mellan attacker mot individer på allmänna platser eller i deras hem, till våld under HBT-manifestationer till hot mot organisationer, men att offren många gånger inte rapporterar till polisen.⁷⁶ Även Identoba konstaterar att mörkertalet är stort och att de mest utsatta HBT-personerna generellt är fattiga och sexarbetare,

⁷² Council of Europe - Secretariat of the Framework Convention for the Protection of National Minorities, *Second Opinion on Georgia adopted on 17 June 2015* [ACFC/OP/II(2015)001], 2016-01-11, http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1453451342_2nd-op-georgia-public-en-docx.pdf, s. 16

⁷³ US DOS, 2016-04-15, s. 45-46; ILGA, 2016-05-10, s. 75

⁷⁴ ILGA, 2016-05-10, s. 75

⁷⁵ CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 20

⁷⁶ CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 16, 19-20

då dessa är de som främst utsätts för våld i det offentliga rummet. Unga män utgör den främsta riskgruppen på allmänna platser.⁷⁷

Enligt CoE-ECRI dokumenterade grupper från civila samhället sju attacker mot HBT-personer under 2013, samt ett mord som kan ha haft ett homofobiskt motiv. Public Defender mottog mer än 30 klagomål om överfall av HBT-personer. 2012 rapporterade frivilligorganisationer fem överfall av HBT-personer, exklusive händelserna rund IDAHOT-marschen. ECRI konstaterar dock att det finns ett växande antal onlinebloggar och forum som hetsar till våld mot HBT-personer. CoE-ECRI konstaterar vidare att polisen i ökande grad börjat utreda brott mot HBT-personer, som hoten mot Identoba i januari 2015. Tidigare har polisen vägrat eller visat motvilja att utreda ett antal fall. Hittills har dock artikel 53, om försvårande omständigheter vid homofoba motiv, aldrig använts.⁷⁸

I ILGA:s årsrapport för 2013 tas tre exempel på fall då polisen vägrat utreda misshandel av homosexuella män upp samt även mordet på en homosexuell man i Kutaisi. Trots att mannens vänner rapporterade att ordet ”homosexuell” skrivits på offrets väggar utreddes mordet som ett rån utan att ett möjligt homofobiskt motiv nämndes.⁷⁹

I augusti 2015 frikändes den åtalade för mordet av en transkvinna 2014, då domstolen ansåg att förövaren agerat i självförsvar. Enligt WISG skedde detta trots att domstolen avgjort att offret huggits i bröstet och tänts eld på, varpå förövaren flydde från brottsplatsen.⁸⁰ Inte heller här applicerades artikel 53.⁸¹ Tingsrätten upprätthöll domen i maj 2016, men förövaren fanns skyldig för branden samt för misshandel av en annan transkvinna. Målet har överklagats.⁸² Kvinnan som misshandlades hittades död av en gasläcka i februari 2016. Polisen misstänker att det var ett självmord samtidigt som HBT-aktiviter påpekats att hon var ett vittne i ett mordfall.⁸³

Oktober 2015 frikände domstolen fyra män som stått åtalade för de våldsamma angreppen mot IDAHOT-demonstrationen 2013. En femte man släpptes i brist på bevis.⁸⁴

⁷⁷ Företrädare för Identoba, 2013

⁷⁸ CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 19-21

⁷⁹ ILGA, 2014, s. 76-77

⁸⁰ US DOS, 2016-04-15, s. 46

⁸¹ ILGA, 2015, s. 76

⁸² DFW, *Sabi murder case may go to the Supreme Court as prosecutor appeals*, 2016-07-07, <http://dfwatch.net/sabi-murder-case-may-go-to-the-supreme-court-as-prosecutor-appeals-43611>

⁸³ DFW, *Appeal Court upholds 'not guilty' verdict in transphobic murder case*, 2016-05-27, <http://dfwatch.net/appeal-court-upholds-not-guilty-verdict-in-transphobic-murder-case-42852>

⁸⁴ ILGA, 2016, s. 75

8.3. Polisens agerande

WISG konstaterar i en rapport att flertalet studier utförda av olika frivilligorganisationer visar att det förekommer att poliser bemöter anmälningar av hatbrott på ett dåligt eller homofobiskt sätt.⁸⁵ Enligt WISG:s undersökning så hade, av 48 svaranden som utsattes för fysiskt våld 2012, 73 % inte anmält till polisen. Som anledningar angavs polisens ineffektivitet, rädsla för homofobiskt bemötande eller att polisen inte skulle ta anmälningen på allvar. Av de som rapporterat till polisen upplevde 46.15 % att de bemötts homofobiskt, 30 % bemötts vänligt och 23.08 % hade bemötts neutralt.⁸⁶ I en undersökning utförd av NGO:n Identoba bland HBT-män 2013 så svarade 48 av 109 att de utsatts för fysiskt våld de senaste två åren. Av dessa angav 36 att de inte anmält till polisen.⁸⁷ Som kontrast kan påvisas uppgifter från en opinionsmätning utförd av Caucasus Research Resource Centers att 15 % av den generella befolkningen i Georgien 2015 i någon grad uppger sig misstro polisen.⁸⁸

En HBT-aktivist, Beka Gabadadze, har uppgett till Human Rights Center att även om lagstiftningen är adekvat för att skydda minoriteter så skyddar inte polisen alla medborgare jämbördigt.⁸⁹

Initiativ till förändringar i poliskåren har tagits. En modul om hatbrott finns inkluderad i kurserna på polisakademin. HBT-motiv finns dock inte med i kursinnehållet och finns endast med i en kurs om att hantera folkmassor, som 30 personer gick under 2014. Det är oklart om träningsmodulen fokuserar på att skydda HBT-personers rättigheter. Diskussioner har även förekommit om att skapa särskilda enheter inom polisen för att hantera brott mot HBT-personer, men inga ytterligare steg har tagits. Både CoE-ECRI och WISG noterar att inga kampanjer har initierats för att medvetandegöra allmänheten om strafflagen kring hatbrott, eller att uppmuntra offer för hatbrott att anmäla.⁹⁰

CoE-ECRI bedömer att myndigheternas respons till hatbrott är inadekvat. Hatmotiv inkluderas sällan och polisens hantering gör inte att skyldiga straffas och framtida brott förhindras. CoE-ECRI konstaterar att trots positiva förändringar saknas ett effektivt avskräckande medel, vilket leder till en förtryckande atmosfär och ökande antal attacker.⁹¹

⁸⁵ WISG, 2015, s. 119

⁸⁶ WISG, 2016, s. 166

⁸⁷ WISG, 2015, s. 119

⁸⁸ Caucasus Research Resource Centers, *Caucasus Barometer 2015 Georgia dataset, TRUPOLI: Trust - Police (%)*, <http://caucasusbarometer.org/en/cb2015ge/TRUPOLI/>

⁸⁹ HRIDC, 2015-05-14

⁹⁰ CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 22; WISG, 2015, s. 120-122

⁹¹ CoE-ECRI, 2016-03-01, s. 22-23

9. Lifos sammanfattande kommentar

Samhällsopinionen i Georgien är uttalat negativ när det kommer till HBT-personer, och en aktivt homofobisk retorik kan förekomma från både media, den ortodoxa kyrkan och politiker. Mediala debatter uppstår ofta då nya lagförslag kopplade till HBT-frågor diskuteras och under maj månad de år HBT-aktivister håller manifestationer. Det är slående hur manifestationerna vissa år möts av stora mängder motdemonstranter medan HBT-aktivisterna andra år får verka i fred. Polisens ökade engagemang är en trolig förklaring, samtidigt som initiativ från den ortodoxa kyrkan tycks ha inflytande över hur väl organiserade protestanterna mot manifestationerna är. Polariseringen mellan traditionella och ”europeiska” värderingar i ett konservativt land med en stark ortodox kyrka gör att det finns en ovilja bland personer i ledande position att offentligt ge stöd åt HBT-frågor.

Georgien är trots detta det mest HBT-vänliga landet i regionen, mycket på grund av att lagstiftningen kring diskriminering utökats de senaste åren till att explicit inkludera personers sexuella läggning och könsidentitet. Både inhemska frivilligorganisationer, utländska internationella organisationer samt Georgiens Ombudsman är dock överens om att implementeringen av både antidiskrimineringslagstiftningen och av tillägget till artikel 53 i strafflagen är i det närmaste obefintlig.

Transpersoner anses generellt vara den mest utsatta gruppen, som utsätts för ökad diskriminering i de fall könsidentiteten inte stämmer överens med könsmarkörer i identitetshandlingar. Att juridiskt byta kön kräver omfattande fysiska ingrepp och lagstiftningen kring detta anses av många kritiker vara oklar och innehålla brister som leder till diskriminering.

HBT-personers anmälningsbenägenhet är låg, vilket gör att underlaget att bedöma polisens respons vilar på fåtalet fall. Det finns indikationer på att polisens bemötande förbättrats i viss mån de senaste åren, samtidigt som det ännu inte finns tecken på att en mer genomgripande ansats gjorts för att belysa och åtgärda problemen inom poliskåren. I nuläget bedömer de flesta källor att polisens hantering av HBT-personers anmälningar är inadekvat. Att döma av polisresponsen de senaste åren tycks polisen i något högre utsträckning än förr agera för att skydda förenings- och församlingsfrihet. Samtidigt undersöks inte eventuella HBT-motiv vid utredningar av våldsbrott, vilket påverkar både straffsats och statistik.

Källförteckning

Elektroniska källor

(alla länkar kontrollerades 2016-12-02)

Agenda.ge, *Georgia: Most accepting of gay community in Caucasus region*, 2015-05-12, <http://agenda.ge/news/35057/eng>

BBC, *Georgia: Orthodoxy in the classroom*, 2015-05-07, <http://www.bbc.com/news/world-europe-32595514>

Caucasus Research Resource Centers, *Attitudes towards Homosexuality in the South Caucasus*, 2013-07-24, <http://crrc-caucasus.blogspot.se/2013/07/attitudes-towards-homosexuality-in.html>

Caucasus Research Resource Centers, *Caucasus Barometer 2015 Georgia dataset, TRUPOLI: Trust - Police (%)*, <http://caucasusbarometer.org/en/cb2015ge/TRUPOLI/>

Civil Georgia, *Anti-Discrimination Bill Adopted*, 2014-05-02, <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27192>

Civil Georgia, *Govt Called to Tackle Hate Crimes After Transgender Woman Stabbed in Tbilisi*, 2016-10-16, <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=29543>

Civil Georgia, *MPs Launch Proceedings for Setting Constitutional Bar to Same-Sex Marriage*, 2016-03-18, <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=29049>

Council of Europe - European Commission against Racism and Intolerance (CoE-ECRI), *ECRI Report on Georgia (fifth monitoring cycle) Adopted on 8 December 2015; Published on 1 March 2016 [CRI(2016)2]*, 2016-03-01, http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1456907219_geo-cbc-v-2016-002-eng.pdf

Council of Europe - Secretariat of the Framework Convention for the Protection of National Minorities, *Second Opinion on Georgia adopted on 17 June 2015 [ACFC/OP/II(2015)001]*, 2016-01-11, http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1453451342_2nd-op-georgia-public-en-docx.pdf

Democracy & Freedom Watch (DFW), *Appeal Court upholds 'not guilty' verdict in transphobic murder case*, 2016-05-27, <http://dfwatch.net/appeal-court-upholds-not-guilty-verdict-in-transphobic-murder-case-42852>

Democracy & Freedom Watch (DFW), *Day of remembrance for transgender people observed in Tbilisi*, 2015-11-11, <http://dfwatch.net/day-of-remembrance-for-transgender-people-observed-in-tbilisi-38921>

Democracy & Freedom Watch (DFW), *PDO calls for gender change in documents of trans-individuals*, 2015-05-29, <http://dfwatch.net/pdo-calls-for-gender-change-in-documents-of-trans-individuals-36031>

Democracy & Freedom Watch (DFW), *Sabi murder case may go to the Supreme Court as prosecutor appeals*, 2016-07-07, <http://dfwatch.net/sabi-murder-case-may-go-to-the-supreme-court-as-prosecutor-appeals-43611>

Democracy & Freedom Watch (DFW), *Transgender Day of Remembrance observed in two cities in Georgia*, 2016-11-21, <http://dfwatch.net/transgender-day-of-remembrance-observed-in-two-cities-in-georgia-46613>

Democracy & Freedom Watch (DFW), *Transgender Zizi dies in hospital after brutal attack*, 2016-11-24, <http://dfwatch.net/transgender-zizi-dies-in-hospital-after-brutal-attack-46653>

Eurasia Review, *Georgia: Government Called To Tackle Hate Crimes After Transgender Woman Stabbed In Tbilisi*, 2016-10-17, <http://www.eurasiareview.com/17102016-georgia-government-called-to-tackle-hate-crimes-after-transgender-woman-stabbed-in-tbilisi/>

Huffington Post, *Georgia Is on the Wrong Side of History*, 2016-05-17, http://www.huffingtonpost.co.uk/levan-asatiani/idahot-lgbt-rights-georgia_b_10004648.html

Human Rights Center (HRIDC), *Socialization Problems in LGBT Community*, 2015-05-14, <http://humanrights.ge/index.php?a=main&pid=18265&lang=eng>

Human Rights Center (HRIDC), *State of Human Rights In Georgia; Annual Report, 2015*, 2016-01-01, <http://humanrights.ge/admin/editor/uploads/pdf/angarishebi/hrdc/ANNUAL%20REPORT%202016%20-ENG.pdf>

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2016 - Georgia*, 2016-01-27, <http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=36654>

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People in Europe 2016*, 2016-05-10, http://www.ilga-europe.org/sites/default/files/Attachments/annual_review_2016-for_web.pdf

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People in Europe 2015*, 2015, http://www.ilga-europe.org/sites/default/files/Attachments/01_full_annual_review_updated.pdf

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People in Europe 2014*, 2014, http://www.ilga-europe.org/sites/default/files/Attachments/annual_review_2014_web_version.pdf

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People - 2013 : Georgia*, 2013, <http://www.refworld.org/docid/5195f11916.html>

International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *ILGA-Europe Rainbow Map*, maj 2016, http://www.ilga-europe.org/sites/default/files/Attachments/side_b-rainbow_europe_index_may_2016_small.pdf

No-Yolo, *God Knows I Want to Break Free: LGBT Activism in Georgia*, 2015-10-16, <http://www.no-yolo.com/lgbt-georgia/>

Public Defender of Georgia, *Public Defender's Report on Situation of Human Rights and Freedoms in Georgia in 2015*, 2016-04-01, <http://www.ombudsman.ge/en/news/public-defenders-report-on-situation-of-human-rights-and-freedoms-in-georgia-in-2015.page>

Public Defender of Georgia, *Public Defender's Statement on Arrest of LGBT Activists*, 2016-05-17, <http://www.ombudsman.ge/en/news/public-defenders-statement-on-arrest-of-lgbt-activists.page>

Public Defender of Georgia, *Statement on Homophobic TV Story on GDS TV*, 2016-04-28, <http://www.ombudsman.ge/en/news/statement-on-homophobic-tv-story-on-gds-tv.page>

Public Defender of Georgia, *Statement of Public Defender on International Day Against Homophobia and Transphobia*, 2016-05-17, <http://www.ombudsman.ge/en/news/statement-of-public-defender-on-international-day-against-homophobia-and-transphobia.page>

Public Defender of Georgia, *Written Opinion of the Public Defender of Georgia Addressed to the UN Human Rights Council*, 2015-01-28, <http://www.ombudsman.ge/en/specializirebuli-centrebi/genderulitanasworoba/siaxleebi-wom/written-opinion-of-the-public-defender-of-georgia-addressed-to-the-un-human-rights-council.page>

Radio Free Europe/Radio Liberty, *LGBT Activists In Georgia Face Court Date*, 2016-05-17,

http://www.ecoi.net/local_link/324300/450340_en.html

The Economist, *Eastern partners*, 2015-05-20,

<http://www.economist.com/news/europe/21651689-attitudes-homosexuality-become-staging-ground-countrys-choice-between-west-and>

US Department of State (US DOS), *Country Report on Human Rights Practices 2015 - Georgia*, 2016-04-15,

<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=37165>

Utblick, *Fighting For LGBT Rights In Georgia*, 2016-02-01,

<http://www.utblick.org/2016/02/01/fighting-for-lgbt-rights-in-georgia/>

Women's Initiatives Supporting Group (WISG), *Discrimination and Hate Crime Against LGBT Persons*, 2015,

http://women.ge/data/docs/publications/WISG_discrimination_and_hate_crime_against_lgbt_persons_KA_EN_2015.pdf

Women's Initiatives Supporting Group (WISG), *FROM PREJUDICE TO EQUALITY Study of Societal Attitudes, Knowledge and Information Regarding the LGBT Community and Their Rights*, 2016,

http://women.ge/data/WISG%20HomoBiTransPhobia%20Study_for%20web.pdf

Muntliga källor

Identoba, möte i Tbilisi 2013

Lifos publikationer

Landrapport syftar primärt till att utgöra ett underlag till Migrationsverkets rättsliga styrning. Den kan också ge stöd vid handläggning i migrationsärenden.

Temarapport syftar till att ge landinformation i ett eller flera sammanlänkade teman, alternativt ett tema som berör flera länder.

Lägesanalys syftar till att ge en kortfattad lägesbild av en situation i ett land, inklusive en analys kring möjlig utveckling.

Scenarioanalys syftar primärt till att utgöra ett stöd vid prognosarbete, strategiskt beslutsfattande etc. genom att beskriva ett antal möjliga scenarier samt sannolikheten och konsekvensen av dessa.

Fråga-Svar är sammanställningar av information som svar på frågor från Migrationsverkets anställda.

Om Lifos

Lifos är ett center för landinformation och omvärldsanalys. Vi samlar in, analyserar och upprätthåller expertkunskap om länder och regioner från vilka människor söker sig till Sverige.

Lifos mission: Lifos är ett expertorgan, vilket agerar opartiskt och proaktivt för att bidra till rättssäkra och effektiva migrationsprocesser genom tillförlitlig, relevant och lättillgänglig landinformation och omvärldsanalys.

Migrationsverket • 601 70 Norrköping

gb-lifos@migrationsverket.se

<http://lifos.migrationsverket.se> • www.migrationsverket.se